

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У КРАГУЈЕВЦУ
Кж1-455/22
29.07.2022. године
К р а г у ј е в а ц

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У КРАГУЈЕВЦУ, у већу састављеном од судија: Злате Несторовић, председника већа, Марине Илић и Ђорђа Ристића, чланова већа, са Весном Митревском, записничарем, у кривичном поступку окривљених АА и ББ, због кривичног дела тешко дело против опште сигурности из члана 288 став 4 у вези члана 280 став 3 у вези става 2 Кривичног законика, одлучујући о жалбама Основног јавног тужиоца у Крагујевцу, бранилаца окривљеног АА – адвоката Милана Думића и ВВ и браниоца окривљеног ББ – адвоката Живорада Лекића, изјављеним против пресуде Основног суда у Крагујевцу 9К-597/21 од 31.03.2022. године, у седници већа одржаној у смислу одредби члана 511 став 1 Законика о кривичном поступку, дана 29.07.2022. године, једногласно је донео

П Р Е С У Д У

ОДБИЈАЈУ СЕ, као неосноване, жалбе Основног јавног тужиоца у Крагујевцу, бранилаца окривљеног АА – адвоката Милана Думића и ВВ и браниоца окривљеног ББ – адвоката Живорада Лекића, а пресуда Основног суда у Крагујевцу 9К-597/21 од 31.03.2022. године, **ПОТВРЂУЈЕ**.

О б р а з л о ж е њ е

Побијаном пресудом Основног суда у Крагујевцу 9К-597/21 од 31.03.2022. године окривљени АА и ББ су оглашени кривим да су у време и на начин описан изреком пресуде, извршили по једно кривично дело тешко дело против опште сигурности из члана 288 став 4 у вези члана 280 став 3 у вези става 2 Кривичног законика (КЗ), те им је суд за исто изрекао условне осуде, тако што је окривљенима утврдио казне затвора у трајању од по 1 (једне) године и истовремено одредио да се казне затвора неће извршити уколико окривљени за време од две године од дана правноснажности пресуде не учине ново кривично дело.

На основу члана 258 став 4 Законика о кривичном поступку (ЗКП) оштећени: ГГ, ДД и ЂЂ, упућени су на парнични поступак ради остваривања имовинско правног захтева.

Истом пресудом, на основу члана 261 и члана 264 ЗКП окривљени су обавезани да накнаде трошкове кривичног поступка и то суду на име паушала износ од по 5.000,00 динара, солидарно да плате суду износ од 179.031,90 динара на име трошкова унапред исплаћених из буџетских средстава суда, Општинском јавном тужилаштву у Крагујевцу солидарно да плате износ од 122.756,12 динара на име трошкова унапред исплаћених из буџетских средстава тужилаштва, као и солидарно да плате износ од 951.000,00 динара

оштећенима: ГГ, ДД и ЂЂ, на име трошкова заступања пуномоћника – адвоката Живана Јеремића, а све у року од 90 дана од дана правноснажности пресуде, под претњом извршења, док ће о осталим трошковима суд одлучити посебним решењем, сходно члану 262 став 2 ЗКП.

Против наведене пресуде жалбу су изјавили:

- Основни јавни тужилац у Крагујевцу (јавни тужилац) због одлуке о кривичној санкцији, с предлогом да Апелациони суд у Крагујевцу уважи жалбу јавног тужиоца и преиначи побијану пресуду тако што ће окривљене осудити на ефективне казне затвора,

- браниоци окривљеног АА, адвокати Милан Думић и ВВ, због битних повреда одредаба кривичног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, повреде кривичног закона и одлуке о кривичној санкцији, с предлогом да Апелациони суд у Крагујевцу ожалбену пресуду преиначи и да окривљеног АА ослободи од оптужбе да је дана 25.04.2015. године, све на начин описан у изреци ожалбене пресуде, извршио кривично дело тешко дело против опште сигурности из члана 288 став 4 у вези члана 280 став 3 у вези става 2 Кривичног законика, и

- бранилац окривљеног ББ, адвокат Живорад Лекић, због битне повреде одредаба кривичног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, погрешне примене кривичног законика и одлуке о казни, с предлогом да Апелациони суд у Крагујевцу, након одржане седнице већа, одржи главни претрес, изведе предложене доказе и преиначи побијану пресуду тако што ће окривљеног ББ на основу члана 423 тачка 2 ЗКП ослободити од оптужбе због тешког кривичног дела против опште сигурности из члана 288 став 4 у вези члана 280 став 3 у вези става 2 КЗ, као и да за седницу већа позове окривљеног и браниоца – адвоката Живорада Лекића из Крагујевца ради присуства истој.

Апелациони јавни тужилац у Крагујевцу, поднеском Ктж-473/22 од 18.07.2022. године предложио је да Апелациони суд у Крагујевцу усвоји као основану жалбу Основног јавног тужиоца у Крагујевцу и преиначи побијану пресуду само у делу одлуке о кривичној санкцији, тако што ће окривљеног АА и окривљеног ББ, за предметно кривично дело осудити на казне затвора, а одбије као неосноване жалбе бранилаца окривљеног АА – Милана Думића и ВВ, адвоката из Крагујевца и браниоца окривљеног ББ – Живорада Лекића, адвоката из Крагујевца.

Апелациони суд у Крагујевцу је одржао седницу већа, о којој није обавестио окривљеног ББ и његовог браниоца адвоката Живорада Лекића, поступајући сходно члану 511. став 1. ЗКП, на којој је размотрио целокупне списе предмета заједно са побијаном пресудом, коју је испитао у смислу одредбе члана 451. став 1. ЗКП, у оквиру основа, дела и правца побијања који су истакнути у изјављеним жалбама, па је након оцене жалбених навода и предлога, као и предлога Апелационог јавног тужиоца, из напред наведеног поднеска, нашао:

да су жалбе неосноване.

Жалбама бранилаца окривљених првостепена пресуда се побија због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438 став 1 тачка 11 и став 2 тачка 2 ЗКП, те се

наводи да су окривљени оглашени кривим за идентичан опис радњи које се тичу кршења бланкетних норми које регулишу област безбедности и здравља на раду, што упућује на закључак да су деловали као саизвршиоци, а да су оглашени кривим да су учинили по једно кривично дело из члана 288 став 4 у вези члана 280 став 3 у вези става 2 КЗ. При томе, да су разлози о битним чињеницама нејасни и у знатној мери противречни, посебно у односу на то да су окривљени изреком пресуде означени као одговорна лица, те да је окривљени АА као директор школе послодавац, док се окривљени ББ у смислу Закона о безбедности и здрављу на раду означава као корисник простора и организатор извођења грађевинско-молерских радова и према ставу из образложења пресуде, да исти нема својство послодавца, а да суд свој закључак о кривници окривљеног ББ доноси на основу чињенице да је исти у спорном периоду био председник Планинарско-еколошког клуба „Гора“ које је имало закључен уговор о закупу за коришћење једне учионице за потребе друштва.

Међутим, по оцени Апелационог суда, изрека побијане пресуде није неразумљива, нити из чињеничног описа произилази поступање окривљених као саизвршилаца, с обзиром да су окривљени правилно означени као одговорна лица у смислу члана 280 став 2 КЗ, која „на другом месту рада“ нису поступила по прописима и техничким правилима о мерама заштите на раду, те су тиме изазвали опасност за живот људи, при чему је наступила смрт оштећеног сада пок. ЕЕ, коме је припадало право на безбедност и здравље на раду у смислу члана 5 став 1 тачка 6 и 7 Закона о безбедности и здрављу на раду, а при чему је окривљени АА у својству директора Основне школе „Вук Стефановић Караџић“, које има обавезу да се стара о текућем одржавању објекта, поступио супротно члану 5 став 2 у вези става 1 тачка 7 (као послодавац), док је окривљени ББ, као председник Планинарско-еколошког клуба „Гора“, као корисник дела простора објекта школе у Букоровцу, поступио супротно члану 5 ст. 2 у вези ст. 1 тач. 6 Закона о безбедности и здрављу на раду (као организатор извођења грађевинско-молерских радова), док сви остали пропусти, односно поступање супротно наведеним законским одредбама Закона о безбедности и здрављу на раду, терете како окривљеног АА, тако и окривљеног ББ понаособ, те је свако од њих извршилац предметног кривичног дела. При томе, првостепени суд је о чињеницама које су предмет доказивања, дао довољне, јасне и непротивречне разлоге који су сагласни изведеним доказима, те су жалбени наводи којима се указује на битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438 ст. 1 тач. 11 и ст. 2 тач. 2 ЗКП, оцењени као неосновани.

Побијајући првостепену пресуду због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, жалбом бранилаца окривљеног АА се указује да суд свој став о кривници окривљеног АА заснива на погрешном закључку да је окривљени био упознат са врстом и обимом радова које је планирао и започео да обавља сада пок. ЕЕ, те да је знао које лице обавља и када предвиђене радове, којим материјалом и на који начин, односно да је био наручилац баш тих радова, а да при томе не даје јасне и прихватљиве, на закону засноване разлоге који су га определили за такав закључак, чиме је на конкретно чињенично стање погрешно применио одредбе члан 4 став 1 тачка 1 и 3 Закона о безбедности и здрављу на раду, као и остале одредбе наведене у пресуди. Наиме, жалбом се указује да ни једним од изведених доказа није потврђено да је окривљени Конатар био упознат да ће управо ЕЕ изводити радове, нити да је био упознат са врстом и обимом радова (да је планирано уклањање малтера и постављање стиропора са мрежицом и глет-масом), нити са тачним временом када ће се ти радови изводити. Посебно се указује да није доказано да је окривљени АА имао сазнања о неким већим оштећењима плафона од оштећења која је он уочио почетком првог школског полугодишта 2014. године са сведоком ЖЖ (домаром основне

школе), да је тада уочио незнатно оштећење на плафону изнад врата у ходнику школе, тврдње сведока ЖЖ да оштећење није ризично и да „може да стоји 100 година“, а да би евентуално могли да се одраде само „козметички“ радови, визуелно санирање тог оштећења, дакле, да је окривљени стекао представу о том оштећењу као незнатном, а да током поступка није доказано да је окривљеном АА достављен извештај Комисије Планинарско еколошког клуба „Гора“ о касније затеченом стању плафона, нити да је окривљени био упознат са фотографијама, дописом и извештајем сведока ЗЗ. Такође, да окривљени АА није био упознат са врстом и временом извођења радова, са материјалом који је набављен за санацију оштећења, није имао никаква сазнања о томе ко ће изводити радове, нити да је знао на који начин је оштећеног ангажовало Планинарско друштво „Гора“, те да је само имао сазнања да је Планинарско еколошки клуб „Гора“ нашла мајстора. Како окривљени АА и Основна школа „Вук Стефановић Караџић“ нису запошљавали, нити радно ангажовали пок. ЕЕ, да у том смислу ни школа, ни окривљени АА немају својство послодавца, па да окривљени није имао ни својство одговорног лица. У жалби се наводи да је на основу изведених доказа утврђено да су се представници Планинарско-еколошког клуба „Гора“ самоиницијативно ангажовали да санирају оштећења на плафону због очекиване посете већег броја планинара у акцији „Ђурђевдански поход“, будући да је Планинарско-еколошки клуб „Гора“ имао договор са школом о коришћењу простора истуреног одељења школе у Букоровцу. Надаље, жалбом се указује да је суд из погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања извео погрешан закључак да је Основна школа „Вук Стефановић Караџић“ и окривљени Конатар послодавац пок. ЕЕ, што не произилази из правилне примене одредбе члана 4 став 1 тачка 1 и тачка 2 и 3 Закона о безбедности и здрављу на раду. Наиме, да је суд свој закључак о Основној школи „Вук Стефановић Караџић“ као послодавцу и окривљеном АА, као послодавцу и одговорном лицу послодавца пок. ЕЕ, преузео из нетачног и нејасног налаза и мишљења вештака сигурности на раду Ђелоша Бабовића и налаза и мишљења Факултета заштите на раду у Нишу, те на основу тог својства изводи закључак да је окривљени АА крив по основу објективне одговорности и да је био дужан да поступа по прописима и техничким правилима о мерама заштите на раду. Наводи се, да правилном применом и тумачењем члана 4 став 1 тачка 2 Закона о безбедности и здрављу на раду, основна школа не може имати својство послодавца, нити се окривљени АА може посматрати као послодавац, нити као одговорно лице основне школе, која је послодавац ЕЕ, будући да сада пок. ЕЕ у односу на њих није имао својство и статус запосленог. Такође се указује да је првостепени суд погрешно оценио исказ сведока ИИ у односу на одлучну чињеницу да ли је окривљени АА био обавештен о лицу које ће обављати радове на санацији плафона и да се са тим сагласио, а у односу на коју чињеницу није прихватио одбрану окривљеног АА. По ставу жалбе, остало је нејасно из којих доказа је суд извео закључак о чињеници да је окривљени АА био упознат са врстом радова и временом извођења радова, као и локацијом. Наиме, да се изведеним доказима потврђује да окривљени АА није имао сазнања на који начин је Планинарско еколошки клуб „Гора“ нашао и ангажовао мајстора, о ком виду ангажовања се ради, нити да ли лице које ће изводити радове има регистровану радњу за обављање грађевинско-молерских радова и да ли је оспособљено за извођење тих радова, те самим тим, да код њега није постојала свест о могућем изазивању опасности за живот и тело због пропуштања предузимања одређених радњи заштите на раду. Ово посебно што је окривљени Конатар све време имао у виду уочено оштећење почетком првог полугодишта 2014. године, које је захтевало незнатне радове. Жалбом се указује да је суд утврдио да је Планинарско еколошки клуб „Гора“ имао својства организатора радова и да се радило о добровољним и волонтерским радовима, те да у том случају организатор радова обезбеђује безбедност и здравље на раду у смислу члан 5 став 2 у вези става 1 тачка 6 Закона о безбедности и здрављу на раду, па с тим у вези да

окривљени АА не може бити одговоран за пропусте у примени мера безбедности и здравља на раду. При томе, да је суд на нејасан начин утврдио узрочно-последичну везу између наведених пропуста и наступеле последице.

Жалбом браниоца окривљеног Бачанина се указује да закључак суда о кривица окривљеног ББ излази из граница утврђеног чињеничног стања у списима предмета, те да је сходно члан 15 став 2 ЗКП тужилац морао доказати чињеницу да је окривљени ББ и Планинарско еколошки клуб „Гора“, чији је био председник у спорном периоду, био послодавац пок. ЕЕ или инвеститор, јер је супротно томе, изведеним доказима потврђено да је Јединствена синдикална организација „Застава“ била инвеститор радова, што је њихов председник ЈЈ и потврдио.

По оцени Апелационог суда, изнетим жалбеним наводима се не доводи у сумњу правилност закључка првостепеног суда да су окривљени АА и ББ, извршили по једно кривично дело тешко дело против опште сигурности из члана 288 став 4 у вези члана 280 став 3 у вези става 2 КЗ, у време и на начин описан изреком побијане пресуде, будући да је првостепени суд правилном и свеобухватном оценом свих изведених доказа појединачно и у међусобној вези, као и вези са одбраном окривљених, потпуно и правилно утврдио чињенично стање.

Наиме, овај суд налази да је првостепени суд правилно ценио одбрану окривљеног АА у склопу чињеница и околности које је утврдио из изведених доказа, те је насупрот његовој одбрани, извео правилан закључак да је окривљени као директор ОШ „Вук Стефановић Караџић“ у Крагујевцу и истуреног одељења у Букуровцу имао обавезу да се стара о текућем одржавању објекта и лица која обављају послове у радном простору школе, те према сазнању о оштећењу плафона у ходнику школе у Букуровцу, ангажовању радника на санацији плафона, иако није непосредно ангажовао сада пок. ЕЕ, већ Планинарско еколошки клуб „Гора“, уз сагласност школе, односно директора окривљеног Конатара, имао је обавезу да као одговорно лице послодавца предузме све потребне мере заштите на раду.

Супротно наводима жалбе браниоца окривљеног АА, по оцени Апелационог суда, изведеним доказима је демантована одбрана окривљеног да није био упознат са обимом радова који се морају обавити на санацији плафона и са тим ко ће и када обављати те радове, с обзиром да је сведок ИИ, чији исказ је суд правилно ценио, изјавио да је обавестио директора школе о лицу које ће обављати радове, као и дан када ће исти радити на санацији плафона (да ће радови бити у суботу), са чиме се окривљени АА сагласио. Поред тога, сведок ЗЗ је у свом исказу навео, поред осталог, да је окривљени АА био у току са оштећењем плафона у школи у Букуровцу, јер је у новембру 2014. године направљено неколико фотографија напрснућа плафона, те да је сведок ИИ сачинио извештај са терена у коме је навео да је плафон напрсао више од половине површине и да треба извести неке радове на санацији, што је изнето на састану планинара, закључено да немају средства за те радове и о томе да је обавештен директор школе, окривљени АА, коме је послат мејл о ситуацији у ходнику и потреби санације плафона, као и да треба да се нађу средства.

Дакле, како је у конкретном случају оштећени Самарџић обављао послове у ОШ у Букуровцу, где је одговорно лице директор – окривљени АА који је био упознат са његовим присуством на санацији плафона, самим тим школа је послодавац а окривљени АА одговорно лице послодавца у чијој радној околини се оштећени затекао ради обављања

одређених послова, те је био у обавези да се стара о безбедности и здрављу на раду, сходно одредби члана 5 став 2 у вези става 1 тачка 7 Закона о безбедности и здрављу на раду.

Сходно напред наведеном, нису од утицаја жалбени наводи окривљеног којима се указује да окривљени АА није био упознат са врстом радова које ће оштећени ЕЕ изводити и са самом технологијом рада, с обзиром да је окривљени АА као одговорно лице то морао да зна и да радове у школи пријави надлежној инспекцији рада са описом послова који ће се изводити при санацији плафона, технологијом рада, списком опреме која ће се користити, лица која ће изводити грађевинско молерске радове, а што је подразумевало да лице које изводи радове буде обучено за безбедан и здрав рад и да му се омогући потребна заштита на раду.

Поред наведеног, неосновани су жалбени наводи којима се указује да је суд свој закључак о кривици окривљеног АА извео из нејасног и нетачног налаза и мишљења вештака Ђелоса Бабовића и налаза и мишљења Факултета заштите на раду у Нишу, будући да је првостепени суд исте правилно ценио, те на основу налаза и мишљења Комисије вештака Факултета заштите на раду у Нишу од 03.12.2021. године, допуне налаза од 07.02.2022. године и изјашњења представника комисије вештака на главном претресу, утврдио да су ОШ „Вук Стефановић Караџић“ и Планинарско еколошки клуб „Гора“ које је по Уговору о коришћењу простора школе у Букуровцу од 16.05.2013. године користило једну учионицу, имали интерес да се изврши санација плафона, да је окривљени АА као директор и одговорно лице школе био упознат са врстом, локацијом и временом извођења радова, па је лицима која се затекну у радној околини ради обављања одређених послова морао да обезбеди услове за безбедан и здрав рад сходно члану 5 став 2 у вези става 1 тачка 7 Закона о безбедности здравља на раду, а према члану 15 послодавац је дужан да заустави сваку врсту рада која представља непосредну опасност по живот и здравље. Такође је утврђено, да је Планинарско еколошки клуб „Гора“ био организатор радова и да је пок. оштећени ЕЕ радио волонтерски, да синдикална организација „Застава“ која је обезбедила материјал за санацију није могла имати својство послодавца за само извођење радова, те да је поред школе и Планинарско еколошки клуб „Гора“, односно окривљени ББ као одговорно лице, били у обавези да обезбеде услове за безбедан и здрав рад у складу са одредбом члана 5 став 2 у вези става 1 тачка 6 Закона о безбедности и здрављу на раду. С тога, овај суд прихвата у свему као правилне закључке првостепеног суда како у односу на кривицу окривљених АА и ББ, тако и у односу на узрочно последичну везу између наведених пропуста и наступеле последице, те прихвата разлоге које суд наводи на странама 41 - 44 побијане пресуде, а супротне жалбене наводе бранилаца окривљених, оцењује неоснованим.

Апелациони суд је ценио и остале наводе изјављених жалби који се односе на утврђено чињенично стање, па налази да су исти неосновани и без битног утицаја на другачији исход овог кривичног поступка.

Сходно напред наведеном, Апелациони суд налази да је чињенично стање правилно и потпуно утврђено, како у погледу чињеница и околности који чине објективна обележја кривичних дела у питању, тако и оних који се тичу кривице окривљеног, а на тако утврђено чињенично стање, првостепени суд је правилно применио кривични закон када је окривљене АА и ББ осудио за по једно кривично дело тешко дело против опште сигурности из члана 288 став 4 у вези члана 280 став 3 у вези става 2 КЗ, па како је за чињеничне и правне закључке у образложењу пресуде дао довољне и јасне разлоге, које у свему као

правилне прихвата и овај суд то су жалбени наводи којима се првостепена пресуда побија због погрешно утврђеног чињеничног стања и с тим у вези погрешне примене кривичног закона, оцењени као неосновани.

Испитујући побијану пресуду у делу одлуке о кривичној санкцији, Апелациони суд налази да је првостепени суд приликом одабира врсте и висине кривичне санкције правилно ценио све околности у смислу одредби члана 54 КЗ, те на страни окривљених као олакшавајуће околности ценио њихове личне и породичне прилике, као и чињеницу да раније нису осуђивани, па како код истих отежавајућих околности није било, то је правилно окривљеном АА и окривљеном ББ за учињено кривично дело изрекао условну осуду, на начин утврђен изреком побијане пресуде, која је и по оцени овог суда довољна да постигне законом прописану сврху предвиђену чланом 64 КЗ, а у оквиру опште сврхе прописивања изрицања кривичних санкција из члана 4 став 2 КЗ.

С тога, овај суд налази да су неосновани жалбени наводи јавног тужиоца којима се указује да је првостепени суд дао превелик значај околностима које је ценио као олакшавајуће на страни окривљених, иако исте по својој природи и значају, посматрано у склопу тежине извршеног кривичног дела и кривице окривљених, нису такве да се оправдано може очекивати да ће се изрицањем условне осуде остварити сврха, како индивидуалне тако и генералне превенције, као и да је неоснован жалбени предлог да се окривљени осуде на ефективне казне затвора.

Са наведених разлога, а на основу одредбе члана 457 ЗКП Апелациони суд је одлучио као у изреци ове пресуде.

**Записничар,
Весна Митревска, с.р.**

**Председник већа-судија,
Злата Несторовић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Весна Алексић**